

www.yuz.uz

yuz.uznews

yuz_official

yuz.uz_news

МИЛЛАТ ФИДОЙИЛАРИ

Улугбек ДОЛИМОВ, педагогика фанлари доктори

Абдулла Авлоний — шoir, ёзувчи, драматург, публицист. Шу билан бирга, педагогик фаолият ҳам унинг ҳаётида муҳим саҳифани ташкил этади...

Жадид мактаблари тараққиётининг янги даври — замон талабларига тўла жавоб бера оладиган педагоглар гуруҳини тарбиялаб етиштириш, илгор педагогик технологияларни мужассамлаштирган дарсликлар, ўқув қўлланмалар яратиш, янги техник воситалар, кўргазмали қуроллар ишлаб чиқиш ХХ асрнинг 10-йилларидан кўзга ташлана бошлади...

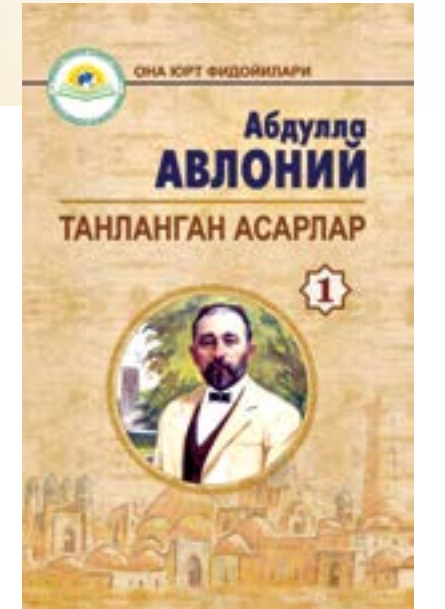
БУЮК ИЖТИМОЙ ИШ
ЁХУД ЯНГИ ДАВР ЎЗБЕК ПЕДАГОГИКАСИНИНГ НАЗАРИЙ ВА АМАЛИЙ АСОСЛАРИНИ АКС ЭТТИРГАН АСАР

Бера оладиган ўқитувчиларни тарбиялаб етиштириш, мактаблар учун миллий руҳ уфуриб турган дарслик ва мажмуалар яратиш бўйича дастуруламал бўладиган қўлланма керак эди...

айрилмайдурган, бирининг вужуди бирига боланган жон ила тан кабудур. Бу сўзлар ўқувчиларга эмас, катталарга, айниқса, бўлғуси ўқитувчиларга — рушдия мактаблари талабаларига қаратилганини аниқлаш қийин эмас...

ҳукуматининг узоқ ва мунтазам давом этган қатагонлари қурбони бўлдилар. Абдулла Авлоний педагогик қарашларида ақл ва илмнинг юксак даражада улуғлангани бевоисита инсонни улуғлаш билан узвий боғланади...

дарсликда Русияни, рус халқини улуғловчи, қўларга кўтариб мақтовчи, Русияни буюк ватан сифатида таъриф-таъсиф этувчи унлаб назмий ва насрий матн, расмлар берилган эди...

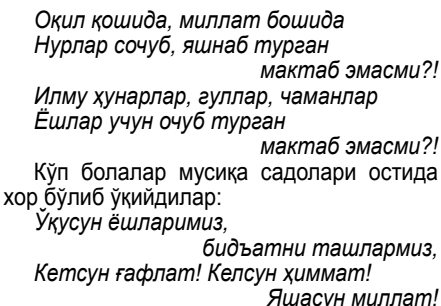
Ўқувчиларнинг оғзаки ва ёзма нутқини ўстириш ҳамма вақт таълим-тарбия тизимининг бирламчи ва асосий вазифаси бўлиб келган ва шундай бўлиб қолади...

Муаллимнинг ўзи: "Мен бу асарни но-чизонамни биринчи мактабларимизнинг юқори синфларида таълим бермак ила баробар улуг адабиёт мухбирини, ахлоқ ҳаваскорларининг анъорилиларига тақдим қилдим", дея таъкидлаганидек, асар 1910 йиллардан халқ ўртасида анча катта шухрат қозона бошлаган усули жадид мактабларининг юқори синфлари ўқувчилари, шу билан бирга, рушдия мактаблари учун дарслик сифатида яратилган эди...

Абдулла Авлоний инсон тарбиясини бир-бири билан узвий боғлиқ уч йўналишга бўлади: бадан тарбияси, фикр тарбияси ва ахлоқ тарбияси. Инсон учун, аввало, бадан саломат бўлмоғи зарур, бадан соғ бўлгандагина инсон учун зарур бошқа амаллари синдириши мумкин...

Абдулла Авлоний инсон саломатлиги тўғрисида фикр юритар экан, унинг асосий омилиларидан бири — тозалик ҳақида алоҳида боб ажратади. "Назофат" деб номланувчи бобда одами халқ ўртасида, ҳатто Аллоҳ қошида семимли қиладиган восита покизлик, назофатдир, дейилади...

Ушбу асар ёзилган даврини — Ватанимиз мустақилла ва исқанжасида фожий ахволга тушган, келгиндилар оёғи остида топталган даврни тўла хис қилиб, "Ватанимиз суймак" боби ўқилса, Ватан истиқлоли, озодлиги учун инсон ҳатто жонини ҳам фидо қилиши керак, деган буюқ ғоя асар қатрлари синдириб юборилганини сезиши қийин эмас...

Оқил қошида, миллат бошида Нурлар сочиб, яшнаб турган мактаб эмасми?! Илму хунарлар, гуллар, чаманлар Ёшлар учун очиб турган мактаб эмасми?! Кўп болалар музика садолари остида хор бўлиб ўқийдилар...

Шу тарзда шеърнинг бошқа бандлари ҳам куйга солиб ўқилади. Эътиборли жиҳати шундаки, хор ижросидаги "Мактабга тарғиб" ёзилган ноёб пластинка Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Зокиржон Султонов фонотекасида сақланади...

УШБУ МАТЕРИАЛНИ ЛОТИН ЁЗУВИГА АСОСЛАНГАН ЎЗБЕК АЛИФБОСИДА ЎҚИШ УЧУН МАЗКУР QR-КОДНИ СКАНЕР ҚИЛИНГ.

